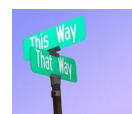

Katholieke Bond van Ouderen Zuid-Holland

Werkplan 2020-2021

“Van, voor en door senioren”

Werkplan 2020-2021

“Van, voor en door senioren”

Katholieke Bond van Ouderen Zuid-Holland

Belangenorganisatie voor 50-plussers

Katholieke Bond van Ouderen Zuid-Holland

Tel.: 010 - 5218299

E-mail: info@kbozuidholland.nl

Website: www.kbozuidholland.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
1. SPEERPUNTEN KBO	6
2. IDENTITEIT EN ZINGEVING	8
2.1 Bedevaart	8
2.2 Meditatief moment	8
2.3 Themabijeenkomst.....	8
2.4 Ouder worden in verbondenheid met anderen.....	8
2.5 Omgaan met verlies	8
2.6 Spreken over het levenseinde.....	8
3. BELANGENBEHARTIGING	9
3.1 Belangenbehartiging op provinciaal niveau.....	9
3.2 Lokale belangenbehartiging.....	9
3.3 Voorlichtingsbijeenkomst 'langer zelfstandig thuis'.....	10
4. ONDERSTEUNING KADERLEDEN	
4.1 Academie.....	11
4.2 Kadertraining	11
4.3 Bijeenkomst kaderleden KBO Zuid-Holland	11
5. OUDERENADVISING	12
5.1 Werven nieuwe ouderenadviseurs	12
5.2 Cursus ouderenadvising	12
5.3 Bijscholingsdagen ouderenadviseurs	12
5.4 Docentenoverleg	13
5.5 Overleg met collega provinciale coördinatoren	13
6. BELASTINGSERVICE OUDERENBONDEN ZUID-HOLLAND	14
6.1 Werven nieuwe belastinginvullers.....	14
6.2 Kennismakingsbijeenkomst	14
6.3 Cursus Belastinginvullers	14
6.4 Bijscholingsdag	14
6.5 Evaluatiedag	14
6.6 Overleg provinciaal coördinatieteam	14
6.7 Website belastingsservice Zuid-Holland	14
7. LEDENADMINISTRATIE KBO AFDELINGEN	15
7.1 Spreekuur.....	15
7.2 Individuele ondersteuning aan afdelingen	15
7.3 Website KBOLEDEN	15
7.4 Landelijke Beheergroep KBOLEDEN	15
8. COMMUNICATIE	16
8.1 Marketing Communicatieplan KBO Zuid-Holland	16
8.2 Algemene vergadering en bestuurlijk vooroverleg	16
8.3 Kennismakingsbijeenkomst.....	16

8.4	De Nieuwsbrief van KBO Zuid-Holland.....	16
8.5	Website KBO Zuid-Holland.....	17
8.6	Lokale media.....	17
8.7	Informele contacten.....	17
9.	KBO REGIO'S EN –AFDELINGEN	18
9.1	KBO regio's	18
9.2	KBO afdelingen	18
9.3	Samenwerking met PCOB.....	18
9.4	Ledenwerving	18
10.	VOORLICHTING- EN GESPEKSBIJEENKOMSTEN	20
11.	OVERIGE WERKZAAMHEDEN	23

VOORWOORD

Zoals bij u bekend, werd in het kader van het proces 'KBO-PCOB vernieuwt' een advies uitgebracht door de stuurgroep KBO-PCOB. Omdat over de bevindingen uit dit adviesrapport en met name over het voorgestelde bestuursmodel niet voldoende draagvlak bleek te zijn bij de provinciale KBO's, werd besloten om daar met elkaar over in gesprek te gaan o.l.v. een onafhankelijk gespreksleider. In het 'Bondenberaad KBO' werd n.a.v. de gesprekken met de voorzitters van de 11 provinciale KBO's een notitie gemaakt door een onafhankelijk gespreksleider, met als titel '*A Coalition of the Willing*'. De bevindingen uit deze notitie werden vervolgens voorgelegd aan de afdelingen uit de 11 provinciale KBO's. Onze afdelingen hebben hun mening over deze notitie kenbaar gemaakt op de Algemene Vergadering van 21 mei 2019 o.l.v. een onafhankelijk gespreksleider. Ook na 21 mei konden de afdelingen hun mening nog aan ons doorgeven. Dit intensieve traject, dat in zeer korte tijd plaatsvond, heeft ertoe geleid dat de opvattingen van de KBO-afdelingen konden worden verwoord in een notitie 'Uitgangspunten van het Bondenberaad', waarbij uitgegaan wordt van handhaving van de drie bestuurslagen. Deze notitie en de afzonderlijke reacties van de 11 provinciale KBO's vormen samen de basis voor de gesprekken die gevoerd werden met de besturen van Unie KBO en KBO-PCOB en zijn vooral ook bedoeld voor de verdere uitwerking van de taak- en dienstverdeling van de landelijke-, provinciale – en plaatselijke KBO.

Het bestuur van KBO Zuid-Holland heeft in de afgelopen jaren de contacten met de provinciaal coördinator en de regiocoördinatoren van de PCOB in Zuid-Holland als zeer positief ervaren. Deze samenwerking wensen we de komende jaren voort te zetten.

De elf provinciale KBO's hebben in de ledenraad van de Unie KBO vijf speerpunten van beleid afgesproken die in hoofdstuk 1 van dit werkplan worden beschreven en verder via een symbool zichtbaar gemaakt zijn bij de desbetreffende hoofdstukken.

Onder vermelding van 'actie 2020-2021' wordt de concrete uitwerking beschreven van de verschillende projecten en dienstverlening aan de afdelingen. Bij de voorbereiding en realisering van de voorgenomen acties kan het bestuur, net zoals voorgaande jaren, rekenen op de belangeloze inzet van deskundige vrijwilligers (kaderleden) van KBO Zuid-Holland, de besturen van de plaatselijke KBO-afdelingen, de regiovertegenwoordigers in het bondsbestuur en de professionele ondersteuning van onze medewerkers.

Door ontwikkelingen binnen en buiten de KBO-organisatie kan het zijn dat er in de loop van de komende periode keuzes moeten worden gemaakt die van invloed kunnen zijn op de voornemens die wij in dit werkplan hebben verwerkt. Als dit het geval is zullen we op de Algemene Vergadering van november 2020 de eventuele aanvullingen en/of correcties op dit werkplan aan u doorgeven.

Ton Thuis
Voorzitter KBO Zuid-Holland.

---

1. SPEERPUNTEN KBO

De hoofdstukken uit dit werkplan die in verband gebracht kunnen worden met de vijf speerpunten van de KBO zullen worden voorzien van het desbetreffende symbool.

De vijf Speerpunten van de KBO zijn:

1. Digitalisering
2. Koopkracht
3. Zorg, Wonen en Welzijn
4. Veiligheid
5. Zingeving

1. Digitalisering.

De KBO is van mening dat senioren te allen tijde moeten kunnen participeren in de digitale samenleving. We stimuleren ouderen tot deelname en pleiten ervoor dat digitale toepassingen van overheden en gezaghebbende organisaties geschikt gemaakt worden en zijn voor personen die minder digitaal vaardig zijn. Zo moet internet gebruiksvriendelijk, toegankelijk, betaalbaar en bereikbaar zijn voor iedereen. Voor wie niet digitaal vaardig is, dient er een vangnet te zijn via post, telefoon, cash geld, persoonlijk contact enz.

2. Koopkracht

We vinden dat de koopkrachtontwikkeling van senioren gelijk moet zijn aan die van andere huishoudens in de samenleving; dat armoede wordt voorkomen en dat 50-plussers een stevige positie op de arbeidsmarkt krijgen. We houden de financiële situatie van ouderen daarom goed in de gaten. Het NIBUD maakt twee keer per jaar (op Prinsjesdag en begin januari) een berekening van de koopkrachtontwikkeling van een aantal standaardhuishoudens van 65-plussers. Met de uitkomsten van deze berekeningen proberen we de politieke besluitvorming te beïnvloeden.

3. Zorg, Wonen en Welzijn

De KBO vindt dat alle senioren in Nederland, waaronder de meest kwetsbaren, in staat moeten zijn (of worden gesteld) om op een kwalitatief goede manier zelfstandig te blijven wonen.

Ook als dit woningaanpassingen en 'zorg aan huis' vereist. De KBO kan ouderen helpen bij het langer thuis blijven. Een goed voorbeeld hiervan zijn de werkzaamheden van de ouderenadviseurs. Langer zelfstandig kunnen blijven wonen is ook afhankelijk van de mogelijkheden m.b.t. mobiliteit. De KBO zal de nodige bijdrage hieraan leveren.

4. Veiligheid.

Wij vinden dat alle senioren, waaronder de meest kwetsbaren, in staat moeten zijn (of moeten worden gesteld) om veilig door het leven te kunnen gaan en zich ook veilig te voelen. Dit zowel thuis als in een (zorg)instelling. De KBO interpreteert veiligheid als een integraal begrip. Dat wil zeggen dat valveiligheid, brand- en inbraakveiligheid en criminaliteitspreventie als één geheel worden gezien en ook als zodanig worden aangepakt. Het signaleren van ouderen mishandeling, maar vooral het helpen voorkomen hiervan, hoort ook tot de taken van de KBO.

5. Zingeving

Wij zijn een vrijwilligersorganisatie waar senioren zich verbonden voelen met een katholieke identiteit. Sleutelwoorden zijn solidariteit, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en spiritualiteit. De KBO voert, vanuit haar identiteit, een beleid dat zich richt op het geestelijk welzijn van ouderen. Voldoende zin geven en ondervinden is van belang voor het levensgeluk van ouderen. De KBO functioneert daarom ook als een platform voor levensvragen en zingeving. Met andere woorden, ze wil voor leden en andere senioren mogelijkheden bieden om te debatteren en te bezinnen over levensvragen en zingeving.

---

2. IDENTITEIT EN ZINGEVING

De KBO is een maatschappelijke organisatie die een actieve bijdrage wil leveren aan de samenleving en senioren wil stimuleren tot betrokkenheid vanuit de inspiratie en waarden van de katholieke levensvisie. Onze identiteit is niet alleen terug te vinden in specifiek katholieke activiteiten, maar vooral ook in de wijze waarop we met elkaar omgaan, oog hebben voor de zwakkeren in onze samenleving, er voor elkaar zijn op momenten dat dat nodig is en ruimte bieden voor zingeving. Indien mogelijk en gewenst zullen we, vanuit deze visie, de komende periode ook weer de samenwerking opzoeken met de PCOB.

2.1 Bedevaart

Actie 2020-2021

Wegens groot succes in voorgaande jaren, wil KBO Zuid-Holland alle KBO-leden in de komende periode weer de gelegenheid geven om met elkaar een gezamenlijke gebedstocht te maken naar een plaats waar een heilige of een bijzondere gebeurtenis wordt herdacht. Veel leden gebruiken de bedevaart om tot bezinning te komen of om over God en het leven na te denken.

2.2 Meditatief moment

Actie 2020-2021

Het meditatief moment, voorafgaande aan de algemene vergadering van KBO Zuid-Holland, wordt vanaf 2019 verzorgd door een van onze acht KBO-regio's. Indien dat niet mogelijk is zal hier door de projectgroep Identiteit en Zingeving invulling aan worden gegeven.

2.3 Themabijeenkomst

Actie 2020-2021

In 2020 en 2021 zal er een themabijeenkomst worden georganiseerd. Indien gewenst en mogelijk zal e.e.a. georganiseerd worden in samenwerking met de PCOB in Zuid-Holland.

2.4 Ouder worden in verbondenheid met anderen

Eenzaamheid bij senioren is een groot en groeiend probleem. Een adequate aanpak van eenzaamheid of sociaal isolement is niet eenvoudig. Activiteiten en projecten ter bestrijding en voorkoming hiervan hebben alleen kans van slagen indien men start met het goed signaleren en in kaart brengen van de problematiek.

Actie 2020-2021

KBO-afdelingen die interesse hebben in het organiseren van een themabijeenkomst hierover kunnen contact opnemen met KBO Zuid-Holland (zie ook hoofdstuk 10).

2.5 Omgaan met verlies

In deze gespreksbijeenkomst komt het volgende aan de orde: hoe neem je afscheid, wat moet je allemaal regelen en wat komt er allemaal kijken bij rouwverwerking. De bijeenkomst voorziet in een behoefte aan meer houvast en uitwisseling van ervaringen.

Actie 2020-2021

De KBO Zuid-Holland biedt afdelingen de mogelijkheid om met een beschikbare gespreksleider met elkaar in gesprek te gaan (zie ook hoofdstuk 10).

2.6 Spreken over het levenseinde

Iedereen weet wel, daar moet ik het een keer over hebben met mijn partner, kinderen en huisarts. Helaas komt het er vaak niet van en dat is jammer. Het is heel belangrijk dat mantelzorgers, nabestaanden en/of kinderen goed weten wat de wensen zijn van de zieke of stervende.

Actie 2020-2021

Voor het aanvragen van een dialoogbijeenkomst of lezing kunnen afdelingen terecht bij het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB (zie ook hoofdstuk 10)

Contactpersoon identiteit en zingeving: A.A.J.M.Thuis

---

3. BELANGENBEHARTIGING

Het behartigen van belangen van senioren in de provincie Zuid-Holland is een van onze doelstellingen. Belangenbehartiging in de ruimste zin van het woord; op het gebied van wonen, welzijn, zorg, koopkracht, veiligheid, mobiliteit, enz. Op basis van goed overleg met de collega provinciale KBO's, het bestuur van de Unie KBO en het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB vindt ieder jaar een goede afstemming plaats m.b.t. de dienstverlening aan de afdelingen.

3.1 Belangenbehartiging op provinciaal niveau

Actie 2020-2021:

KBO Zuid-Holland zal de komende periode, eventueel i.s.m. de PCOB in Zuid-Holland, vooral op de terreinen wonen, mobiliteit en openbaar vervoer in overleg gaan met de provincie Zuid-Holland. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van de nodige expertise van kaderleden binnen de organisatie van de KBO en het contact dat het bestuur van KBO Zuid-Holland reeds heeft gelegd met een Statenlid van de provincie Zuid-Holland. Uiteraard zullen de bevindingen en eventuele successen worden gedeeld met onze plaatselijke afdelingen, zodat ook zij hiermee hun voordeel kunnen doen.

3.2 Lokale Belangenbehartiging

Als het gaat om een bijdrage leveren aan of invloed uit oefenen op het beleid dat voor senioren van belang is, ligt er voor de plaatselijke KBO-afdelingen in Zuid-Holland een enorme uitdaging. Sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2015 hebben gemeenten veel meer taken gekregen op het gebied van o.a. werk, inkomen, zorg aan langdurig zieken en ouderen. Hierbij kan opgemerkt worden dat met het bundelen van krachten de belangen van senioren nog effectiever kunnen worden behartigd. Een goede samenwerking met de PCOB, en mogelijk andere seniorenorganisaties, is hierbij aan te bevelen.

Contact met gemeente

Belangenbehartiging van senioren op lokaal niveau begint bij een goed contact tussen het bestuur van de KBO-afdeling met de gemeente (bij voorkeur i.s.m. andere ouderenbonden). Daarbij is het belangrijk dat de belangen, wensen en knelpunten van senioren als het gaat om wonen, welzijn, zorg, veiligheid en mobiliteit binnen de gemeente onder de aandacht worden gebracht van desbetreffende wethouders die hiervoor verantwoordelijk zijn.

Keukentafelgesprek en inzet ouderenadviseurs

Het keukentafelgesprek, het persoonlijke gesprek dat gevoerd wordt met de gemeente op het moment dat ondersteuning nodig is, is een belangrijk onderdeel van de procedure voor het krijgen van maatschappelijke ondersteuning. Tijdens het keukentafelgesprek wordt er gekeken wat de persoonlijke situatie is, waar ondersteuning bij nodig is en wat de oplossingen zouden kunnen zijn.

Veel mensen maken zich ongerust over hun gesprek met de gemeente omdat ze niet weten waar het over zal gaan en wat ze kunnen verwachten. Gemeenten moeten er in dit kader voor zorgen dat 'onafhankelijke cliëntondersteuning' beschikbaar is en de cliënt hierover informeren als hij/zij een verzoek voor maatschappelijke ondersteuning heeft gedaan.

Gemeenten hebben de onafhankelijke cliëntondersteuning meestal ondergebracht bij MEE (organisatie die mensen ondersteunt met een beperking en hun netwerk op alle leefgebieden en in alle levensfasen), bij het sociale wijkteam of bij een lokale welzijnsorganisatie.

Actie 2020-2021

Het bestuur van KBO Zuid-Holland is van mening dat de vrijwillige ouderenadviseurs van de ouderenbonden heel goed kunnen worden ingezet t.b.v. de onafhankelijke cliëntondersteuning en is daarom voornemens om de ouderenadviseurs de komende periode te blijven informeren over de ontwikkelingen op dit terrein. Op de bijscholingsdagen zal verder worden ingegaan op de rol van de ouderenadviseur als cliëntondersteuner en de relatie tussen de ouderenadviseur met de Wmo-consulent tijdens de keukentafelgesprekken (zie hoofdstuk Ouderenadvisering).

3.3 Voorlichtingsbijeenkomst 'langer zelfstandig thuis'.

Actie 2020-2021

Uitgangspunt voor de KBO is de aanwezigheid van voldoende betaalbare voor senioren geschikte woningen. Verder pleit de KBO voor meer aandacht voor woonzorgzones en stimuleert KBO-ZH de afdelingen aandacht te vragen voor het tekort aan voor senioren geschikte woningen. Enkele onderwerpen die aan de orde komen in deze voorlichtingsbijeenkomst zijn o.a.:

- Ontbreken voldoende aanbod goedkope huurwoningen
- Woonwensen zelfstandig wonende ouderen
- Visie op het ontwikkelen en bouwen van woningen voor senioren
- Woon- en zorgcomplexen en samenwerking met intramurale zorginstellingen

KBO-afdelingen die interesse hebben in het organiseren van een voorlichtingsbijeenkomst kunnen contact opnemen met KBO Zuid-Holland (zie ook hoofdstuk 10).

Contactpersonen belangenbehartiging: Bestuur KBO Zuid-Holland.

---

4. ONDERSTEUNING KADERLEDEN

4.1 Academie

Actie 2020-2021

De KBO-PCOB Academie, die gebaseerd is op het kenniscentrum van de provinciale KBO's Gelderland, Zuid-Holland, Utrecht en Overijssel uit 2017, is gestart in 2019 en bedoeld voor de besturen/vrijwilligers van de KBO- en PCOB afdelingen. Zij kunnen hier terecht voor bruikbare kennis, trainingen, tools, informatie en goede plaatselijke voorbeelden. Ook kan men hier terecht voor uitwisseling van kennis en ervaring. In 2019 is voor alle speerpunten, lokale belangenbehartiging en op het gebied van bestuur en organisatie materiaal online beschikbaar gekomen waar senioren, in de uitvoering van hun activiteit of functie, hun voordeel mee kunnen doen.

Het is de bedoeling dat de Academie gevoed wordt vanuit de provinciale KBO's (eventueel ook vanuit afdelingen), het landelijk bureau KBO-PCOB en anderen die willen meedenken en meewerken op bepaalde onderwerpen.

4.2 Kadertraining

Actie 2020-2021

Indien er voldoende animo is onder onze afdelingen, zullen we de komende periode weer een bijeenkomst organiseren over de organisatie van de KBO en KBO-PCOB; een bijeenkomst die vooral bedoeld is voor nieuwe bestuurs- en kaderleden. Verder zullen we bij voldoende belangstelling onder onze lokale bestuurs- en kaderleden, een bijeenkomst organiseren die nodig is t.b.v. lokale belangenbehartiging zoals bijvoorbeeld lobbyen en beleidsbeïnvloeding ten aanzien van lokale overheden en organisaties. De exacte invulling van deze bijeenkomst(en) - of een combinatie van beide bijeenkomsten - zal plaatsvinden op basis van de wensen en behoeften van onze afdelingen.

4.3 Bijeenkomst kaderleden KBO Zuid-Holland

Actie 2020-2021

Voor de uitvoering van de werkzaamheden van KBO Zuid-Holland kunnen we rekenen op deskundige vrijwilligers, de kaderleden. Deze provinciale kaderleden zijn actief op diverse terreinen. Zo zijn kaderleden actief als voorlichter, webmaster, fotograaf, docent of coördinator van een project, redactielid of ondersteuner enz.. Daarnaast kan KBO Zuid-Holland ook een beroep doen op kaderleden die inzetbaar zijn op vraagstukken op het gebied van wonen en vervoer, identiteit en zingeving, communicatie en belangenbehartiging in het algemeen.

Voor een goede verstandhouding tussen provinciaal bestuur en kaderleden en om onze dank over te brengen voor de belangeloze inzet van onze provinciale vrijwilligers, willen we in de periode 2020-2021 een (informele) bijeenkomst organiseren voor alle kaderleden van KBO Zuid-Holland.

Contactpersonen ondersteuning kaderleden: Bestuur KBO Zuid-Holland

---

5. OUDERENADVISING

Het inzetten van ouderenadviseurs heeft tot doel de zelfredzaamheid en het welbevinden van senioren te vergroten, zodat ze zich langer zelfstandig kunnen redden en kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Vrijwillige ouderenadviseurs geven senioren desgevraagd persoonsgerichte informatie, advies en/of begeleiding of verwijzen naar en bemiddelen over regelgeving en voorzieningen aan ouderen die dat nodig hebben. De bevindingen uit het 'pilotproject Ouderenadvising 2.0', dat in 2018-2019 gesubsidieerd werd door Stichting Jozef Paviljoen en eind 2019 is afgerond, zal leiden tot extra aandacht voor het volgende:

- ouderenadviseurs zullen in het vervolg meer aandacht besteden aan contacten met relevante organisaties en functionarissen op plaatselijk niveau.
- bij de organisatie van de cursus ouderenadvising en/of bijscholingsdag zal, afhankelijk van de wensen van afdelingen/regio's worden nagegaan of dit provinciaal, regionaal of plaatselijk wordt georganiseerd. Dit naar voorbeeld van de KBO-regio's Duin- en Bollenstreek en Rotterdam die dit, in het kader van het pilotproject, hebben uitprobeerd.

De afdelingen dragen te allen tijde de eindverantwoordelijkheid voor de ouderenadviseurs.

Ouderenadvising sluit goed aan bij twee van de drie doelstellingen van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) n.l. het bevorderen van de maatschappelijke participatie en het vergroten van de zelfredzaamheid. Het keukentafelgesprek, het persoonlijke gesprek dat met de gemeente gevoerd moet worden op het moment dat ondersteuning nodig is, is een belangrijk onderdeel van de procedure voor het krijgen van maatschappelijke ondersteuning. De KBO is van mening dat de ouderenadviseurs van de KBO en PCOB heel goed kunnen worden ingezet t.b.v. de onafhankelijke cliëntondersteuning. Actie 2020-2021 zie hoofdstuk 3 'Belangenbehartiging', paragraaf 3.2

Wanneer voor dit project sprake is van gezamenlijke financiering door KBO en PCOB in Zuid-Holland dan zullen ook in 2020-2021 de afdelingen van de PCOB weer de gelegenheid krijgen om kandidaten voor te dragen voor de cursus en de daarbij behorende bijscholingsdag.

5.1 Werven nieuwe ouderenadviseurs

Actie 2020-2021

Omdat het belangrijk is om over voldoende ouderenadviseurs te kunnen blijven beschikken zullen afdelingen/regio's van de KBO en PCOB weer gevraagd worden om op zoek te gaan naar mogelijke, geschikte kandidaten.

5.2 Cursus ouderenadvising

Actie 2020-2021

Net zoals voorgaande jaren zullen in de komende periode weer cursussen worden aangeboden om nieuwe ouderenadviseurs op te leiden. Aanmelding voor de cursus geschiedt door het bestuur van de plaatselijke afdeling.

5.3 Bijscholingsdagen ouderenadviseurs

Actie 2020-2021

Op basis van de ontwikkelingen en de wensen die kenbaar gemaakt worden door de ouderenadviseurs, wordt er door KBO Zuid-Holland tenminste 2 keer per jaar een bijscholingsdag georganiseerd voor de ouderenadviseurs van de afdelingen. De komende periode zal worden nagegaan of het wenselijk is de voorbereidingsgroep uit te breiden met enkele ouderenadviseurs en/of andere deskundigen.

5.4 Docentenoverleg

Actie 2020-2021

Ook de komende periode zullen er regelmatig besprekingen plaatsvinden tussen de beschikbare vrijwillige docenten van de KBO voor dit project. Bij dit overleg gaat de aandacht vooral uit naar de evaluatie, voorbereiding en organisatie van de bijscholingsdagen, de cursus en de individuele ondersteuning aan ouderenadviseurs.

5.5 Overleg met collega provinciale coördinatoren

Actie 2020-2021

KBO Zuid-Holland is voornemens om in 2020-2021 weer in overleg te gaan met de collega coördinatoren ouderenadviesing van de andere provinciale KBO's, met als doel om met elkaar de kwaliteit van het cursusmateriaal te bewaken en om informatie met elkaar uit te wisselen.

Contactpersoon ouderenadviesing: G.F.C.M. van Osselaer (provinciaal coördinator ouderenadviesing)

---

6. BELASTINGSERVICE OUDERENBONDEN ZUID-HOLLAND

Voor erg veel senioren is het invullen van de belastingformulieren en/of het aanvragen, beoordelen en doorvoeren van wijzigingen van huur- en zorgtoeslag een grote klus. Door hen hierbij te helpen of het voor hen te doen, worden veel senioren ontlast. Senioren die gebruik willen maken van deze dienstverlening betalen slechts €12,00 per aangifte.

De werkzaamheden voor deze dienstverlening worden uitgevoerd door vrijwillige belastinginvullers, de HUBA's (Hulp Bij Aangifte). Deze HUBA's krijgen een jaarlijkse bijscholingsdag en ontvangen na afloop een pasje waarmee zij zich kunnen identificeren. De afdelingen dragen te allen tijde de verantwoordelijkheid voor de vrijwillige belastinginvullers.

Of dit project de komende periode weer een samenwerkingsproject wordt met PCOB Zuid-Holland zal afhankelijk zijn van de medefinanciering door de PCOB.

6.1 Werven nieuwe belastinginvullers

Actie 2020-2021

Omdat het belangrijk is om over voldoende vrijwillige belastinginvullers te kunnen blijven beschikken zullen afdelingen van de ouderenbonden in 2020 en 2021 weer gevraagd worden om, a.d.h.v. een profielschets, binnen de afdeling op zoek te gaan naar mogelijke, geschikte kandidaten.

6.2 Kennismakingsbijeenkomst

Actie 2020-2021

De kennismakingsbijeenkomst wordt in november/december georganiseerd door het provinciaal coördinatieteam belastingsservice Zuid-Holland.

6.3 Cursus belastinginvullers

Actie 2020-2021

De jaarlijkse cursus voor nieuwe belastinginvullers in januari/februari staat o.l.v. het provinciaal coördinatieteam belastingsservice Zuid-Holland.

6.4 Bijscholingsdag

Actie 2020-2021

De jaarlijkse bijscholingsdag in januari/februari staat o.l.v. het provinciaal coördinatieteam belastingsservice Zuid-Holland.

6.5 Evaluatiedag

Actie 2020-2021

De jaarlijkse evaluatiedag in januari/februari staat o.l.v. het provinciaal coördinatieteam belastingsservice Zuid-Holland.

6.6 Overleg provinciaal coördinatieteam

Actie 2020-2021

Ook de komende periode zullen er regelmatig besprekingen plaatsvinden van het provinciaal coördinatieteam, dat bestaat uit een coördinator, studiebegeleiders en een fiscalist.

6.7 Website belastingsservice Zuid-Holland

Actie 2020-2021

Alle informatie die relevant is voor dit project is terug te vinden op de website van KBO Zuid-Holland onder het kopje 'Belastingsservice' rechts-bovenaan op de startpagina.

Contactpersoon belastingsservice Zuid-Holland: G.F.C.M. van Osselaer (provinciaal coördinator)

---

7. LEDENADMINISTRATIE KBO-AFDELINGEN

Sinds de invoering van het ledenadministratieprogramma KBOLEDEN door het landelijk bureau van de KBO in 2013, maken 51 van de 54 KBO-afdelingen in Zuid-Holland gebruik van dit programma. Het voordeel van het gebruik van dit centrale ledenadministratieprogramma is vooral de mogelijkheid om, indien gewenst en overeenkomstig de gemaakte afspraken, centraal te kunnen beschikken over gegevens van leden. Hierdoor wordt bijvoorbeeld het automatisch aanvragen van ledenpassen gemakkelijker. Ook is het een groot voordeel dat afdelingen altijd kunnen rekenen op ondersteuning en advies van de vrijwillige ondersteuners van KBO Zuid-Holland als zij problemen ervaren bij het gebruik van het programma. KBO Zuid-Holland heeft in 2019 het landelijk verenigingsbureau laten weten er op tegen te zijn om het landelijk verenigingsbureau beheermogelijkheden te geven over de ledenadministraties van afdelingen, leden van een afdeling ook te laten registreren als lid van de landelijke vereniging en dat de ledenadministraties van KBO en PCOB geïntegreerd worden. De ledenraad KBO-PCOB is echter akkoord gegaan met het jaarplan 2019 en hiermee ook met een onderzoek naar de mogelijke integratie van ledenadministraties van KBO en PCOB.

7.1 Spreekuur

Actie 2020-2021

Ook in 2020-2021 willen we graag de ledenadministrateurs van onze KBO-afdelingen de nodige praktische ondersteuning bieden bij hun werkzaamheden met het ledenadministratieprogramma KBOLEDEN. Met ingang van oktober 2017 hebben we een spreekuur geïntroduceerd op het provinciaal kantoor, waar ledenadministrateurs terecht kunnen met vragen die een meer intensieve uitleg vereisen. Omdat het spreekuur - bij uitstek een dienstverlening 'op maat' - voldoet aan de wensen van de afdelingen zal dit ook in de komende periode weer worden aangeboden. Hoe vaak per jaar het spreekuur zal worden aangeboden, zal afhankelijk zijn van de hulpvragen.

7.2 Individuele ondersteuning aan afdelingen

Actie 2020-2021

Ledenadministrateurs van afdelingen die problemen ondervinden bij het werken met KBOLEDEN en daarvoor geen oplossing hebben gevonden in de handleiding of op de website, kunnen altijd met hun problemen terecht bij KBO Zuid-Holland. Afdelingen worden dan z.s.m. in contact gebracht met één van de beschikbare deskundige vrijwilligers. Doorgaans kan worden volstaan met het beantwoorden van een vraag via e-mail of telefoon. De ledenadministrateurs (of medegebruikers van het programma) met vragen die een meer intensieve uitleg vereisen, worden verwezen naar het spreekuur. Over de vragen die binnenkomen hebben de ondersteuners regelmatig contact met elkaar.

7.3 Website KBOLEDEN

Actie 2020-2021

Veel voorkomende vragen over KBOLEDEN en de daarbij behorende antwoorden worden door de ondersteuners op de website "Helpdesk KBOLEDEN" gezet. Ook de nieuwsbrieven staan op deze website, die te vinden is op de website van KBO Zuid-Holland; aan rechterkant van de startpagina, onder de rubriek 'direct naar'.

7.4 Landelijke 'Beheergroep KBOLEDEN'

Actie 2020-2021

Enkele malen per jaar vindt er overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de provinciale KBO's, die zich bezighouden met KBOLEDEN met als doel de veiligheid, kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid te waarborgen van het ledenadministratieprogramma door uitwisseling van informatie en inventarisatie van problemen.

Contactpersoon ledenadministratie KBO-afdelingen: J.M.G. van Mullekom

---

8. COMMUNICATIE

Een goede interne communicatie en informatie zorgt voor meer begrip, binding en draagvlak voor projecten en andere activiteiten bij de achterban. Verder draagt een goede communicatie bij aan imago, bekendheid, kracht en doelstelling van de KBO. In dit kader blijven wij het een groot gemis vinden dat de contactgegevens van de provinciale KBO's niet meer worden vermeld in het Magazine.

Aan het verstrekken van informatie aan onze afdelingsbesturen wordt veel aandacht besteed. Doorgaans wordt de informatie per e-mail verstrekt aan de voorzitters en secretarissen van de afdelingen. Hier gaat het niet alleen om informatie over de projecten van KBO Zuid-Holland, maar afdelingen worden ook, op regelmatige basis, geïnformeerd over de activiteiten van ons landelijk bureau, de Unie KBO en het gezamenlijk bureau 'KBO-PCOB'.

Communicatie is bij de KBO geen eenrichtingsverkeer. Zo houden kaderleden en de acht regio-vertegenwoordigers in het bondsbestuur ons regelmatig op de hoogte van wensen, problemen en vragen van afdelingsbesturen. Er zijn echter ook afdelingen die ons rechtstreeks van informatie voorzien en/of problemen voorleggen. Deze wisselwerking vinden we belangrijk. Niet alleen voor het vaststellen van prioriteiten en mogelijke acties, maar ook als informatiebron voor de beleidsvoorbereiding en standpuntbepaling op landelijk niveau (ledenraad Unie KBO en ledenraad KBO-PCOB).

8.1 Marketing Communicatieplan KBO Zuid-Holland

Het in 2016 vastgestelde marketing communicatieplan is voor ons nog steeds de leidraad bij ons communicatiebeleid.

Dit plan noemt als centrale communicatiedoelstelling:

'KBO profileren als een zich onderscheidende belangenorganisatie voor senioren (van jonge actieve senioren tot en met kwetsbare senioren). De KBO kan concreet iets betekenen voor senioren. De 5 speerpunten zijn de pijlers van het KBO beleid. Deze moeten zowel in- als extern consistent en helder gecommuniceerd worden'.

8.2 Algemene vergadering en bestuurlijk vooroverleg

Actie 2020-2021

Jaarlijks terugkerende contacten met onze achterban zijn onder andere het bestuurlijk vooroverleg en de algemene vergaderingen in mei en november. Het is o.a. de bedoeling het bestuurlijk vooroverleg met de afdelingen, voorafgaande aan de algemene vergadering, te gebruiken om de standpunten en wensen te inventariseren en om de concept begroting en het concept financieel jaarverslag van KBO Zuid-Holland te bespreken.

8.3 Kennismakingsbijeenkomst

Actie 2020-2021

Indien er voldoende animo is onder onze afdelingen, zullen we de komende periode een bijeenkomst organiseren over de organisatie van de KBO en KBO-PCOB; een bijeenkomst die vooral bedoeld is voor nieuwe bestuurs- en kaderleden. Om praktische redenen kan het mogelijk zijn dat deze kennismakingsbijeenkomst gecombineerd wordt met de kadertraining voor bestuursleden van afdelingen. Voor meer informatie zie hoofdstuk 4, paragraaf 4.2.

8.4 De Nieuwsbrief van KBO Zuid-Holland

Actie 2020-2021

Omdat in de loop van 2019 bekend werd gemaakt door ons landelijk verenigingsbureau dat het voor de provinciale KBO's niet meer mogelijk was om een Katern uit te geven in het Magazine, zijn we vanaf eind 2019 gestart met de uitgave van een Nieuwsbrief van KBO Zuid-Holland. Viermaal per jaar zal deze Nieuwsbrief worden uitgegeven. Zowel digitaal als per post en is bedoel voor onze 54 KBO-afdelingen, bondsbestuursleden en alle provinciale kaderleden. Bij de samenstelling van deze Nieuwsbrief krijgen we hulp van enkele vaste verslaggevers, wisselende vrijwilligers, bestuursleden en een medewerker.

8.5 Website KBO Zuid-Holland

Kaderleden en bestuursleden zijn zich steeds meer bewust van het belang van berichtgeving via de website, het medium voor de allerlaatste nieuwsberichten. Voor alle webmasters geldt tenslotte dat ze pas goed kunnen functioneren als de besturen, waar ze deel van uitmaken, het belang onderkennen van een actuele website voor de informatieverstrekking aan leden en geïnteresseerden. Voor de website van KBO Zuid-Holland kunnen we al jarenlang rekenen op twee enthousiaste vrijwillige webmasters die er voor zorgen dat de aangeleverde nieuwsberichten op tijd op de website worden gezet.

Actie 2020-2021

In 2016 kondigde de Unie KBO aan zich voor te bereiden op een vernieuwde landelijke website van de KBO, de website waar de website van KBO Zuid-Holland aan gekoppeld is. Hiervoor werden in 2016 alle wensen en knelpunten t.a.v. de huidige website's van de provinciale KBO's geïnventariseerd. In 2017 gaf de Unie KBO echter aan hier geen prioriteit aan te kunnen geven i.v.m. andere, meer urgente, werkzaamheden. Ook in 2018 en 2019 was dit voor ons landelijk verenigingsbureau geen prioriteit. Het is bij het samenstellen van dit werkplan nog steeds onduidelijk of nog wordt overwogen om de huidige KBO-website in een moderner jasje te steken. Het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB heeft in haar jaarplan 2019 wel kenbaar gemaakt om de 'corporate' website te vernieuwen. Mocht er op landelijk niveau geen aandacht meer worden besteed aan modernisering van de KBO-website, dan zal KBO Zuid Holland dit in de ledenraad van de Unie KBO (eventueel na overleg met collega provinciale KBO's) ter sprake brengen. Wellicht kan het bouwen van een nieuwe KBO-website voor de provinciale KBO's ook een optie zijn.

8.6 Lokale media

Actie 2020-2021

Voor de berichtgeving over doelstellingen en activiteiten van KBO-afdelingen zijn lokale en regionale media onmisbaar. De afdelingen zijn over het algemeen zelf prima in staat contacten te onderhouden met deze media en te zorgen voor persberichten en publiciteit voor hun activiteiten. Zo nodig, kunnen afdelingen voor advies en/of praktische tips een beroep doen op KBO Zuid-Holland.

8.7 Informele contacten

Actie 2020-2021

De praktijk wijst uit dat KBO-afdelingen, bestuursleden en kaderleden informele contacten op prijs stellen. In een netwerkorganisatie zoals de KBO zijn persoonlijke ontmoetingen niet alleen prettig, maar ook nuttig. Elkaar beter leren kennen, ervaringen en kennis uitwisselen kan gemakkelijker tijdens informele ontmoetingen. Elkaar persoonlijk spreken kan uiteraard in de marge van officiële vergaderingen en dergelijke. Maar het is goed ook gelegenheden te organiseren, waarbij het informele karakter centraal staat. De jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst is een voorbeeld zo'n gelegenheid.

Contactpersoon communicatie: P.A.J.M. Clabbers

---

9. KBO REGIO'S EN AFDELINGEN

9.1 KBO regio's

De regiovertegenwoordigers in het bondsbestuur zorgen voor een directe, wederzijdse communicatielijn tussen het bestuur van KBO Zuid-Holland en de KBO-afdelingen. Verder is er voor iedere regiovertegenwoordiger een contactpersoon binnen het dagelijks bestuur.

De DB-contactpersoon is, indien mogelijk, ook aanwezig bij de desbetreffende regiobijeenkomsten en kan een toelichting geven op agendapunten die te maken hebben met het beleid en de ontwikkelingen van de KBO. Op deze regiobijeenkomsten is het voor afdelingen mogelijk om:

- via hun regiovertegenwoordiger in het bondsbestuur een bijdrage te leveren aan/invloed uit te oefenen op het beleid van KBO-ZH en indirect op het landelijk beleid van de Unie KBO en KBO-PCOB.
- via hun regiovertegenwoordiger informatie te ontvangen over diverse ontwikkelingen binnen de KBO-organisatie, standpunten en besluiten van het bondsbestuur en ledenraad van Unie KBO en KBO-PCOB.
- via hun regiovertegenwoordiger in het bondsbestuur relevante informatie uit de afdelingen aan het bondsbestuur door te geven.

Actie 2020-2021

Regiovertegenwoordigers in het bondsbestuur hebben in 2019 laten weten eerder geïnformeerd te willen worden over de voornemens van de ledenraden van Unie KBO en KBO-PCOB, zodat over deze voornemens in het bondsbestuur gesproken kan worden nog voordat besluitvorming in de ledenraden plaatsvindt. Naar aanleiding hiervan zal het bestuur voor de komende periode voor een meer efficiënte afstemming zorgen tussen de vergaderingen van het bondsbestuur en de ledenraden.

9.2 KBO Afdelingen

De diversiteit onder de acht KBO-regio's is groot. Dit heeft niet alleen te maken met het aantal afdelingen binnen een regio, maar ook met de mogelijkheden van de desbetreffende plaatselijke KBO-afdelingen (o.a. beschikbare bestuursleden en ligging t.o.v. de andere afdelingen), interesse en wensen van afdelingen, het plaatselijk dienstverlenings- en activiteiten aanbod voor senioren enz. De meeste KBO-afdelingen organiseren voor hun leden sportieve, recreatieve, educatieve en voorlichtingsactiviteiten. Verder houden ook de meeste afdelingen zich bezig met het behartigen van de belangen van senioren op gemeentelijk niveau.

Acties 2020-2021

- Ten behoeve van ondersteuning kaderleden afdelingen zie hoofdstuk 4, paragrafen 4.1 en 4.2.
- Omdat het steeds vaker voorkomt dat afdelingen problemen hebben bij het vinden van bestuursleden biedt het bestuur van KBO Zuid-Holland deze afdelingen aan om, samen met de desbetreffende regiovertegenwoordiger in het bondsbestuur, met hen mee te denken naar mogelijke oplossingen voor dit probleem.

9.3 Samenwerking met PCOB

Actie 2020-2021

Omdat samen optrekken met anderen o.a. kan leiden tot een sterkere onderhandelingspositie, zullen de plaatselijke afdelingen ook in de komende periode door het bestuur van KBO-ZH gestimuleerd worden om hun samenwerking met de PCOB te verstevigen/intensiveren. Indien gewenst, zouden de plaatselijke afdelingen deze samenwerking met elkaar, uiteraard met in achtname van eigen identiteit en zelfstandigheid, kunnen formaliseren door ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst. Het model samenwerkingsovereenkomst dat reeds naar alle afdelingen is gestuurd zou hiervoor gebruikt kunnen worden.

9.4 Ledenwerving

In veel afdelingen daalt het aantal leden, terwijl het aantal senioren toeneemt. Het voornemen van KBO Zuid-Holland is om hier in 2020-2021 de nodige aandacht aan te besteden.

Daarbij hebben we elkaar nodig. Op alle niveaus binnen de KBO zijn inspanningen vereist.

Zo zal de Unie KBO zich o.a. richten op versterking van de zichtbaarheid en naamsbekendheid, een belangrijke pijler bij ledenwerving. Ook een bijdrage leveren aan een plaatselijke informatiemarkt of plaatselijke/regionale beurs en publiciteit over activiteiten is voor afdelingen een mogelijkheid om de KBO als organisatie die opkomt voor de belangen van senioren onder de aandacht te brengen.

Acties 2020-2021

- KBO Zuid-Holland zal in 2020-2021 afdelingen stimuleren om vooral in de rustige maanden juli-augustus nieuwe leden te werven door een ledenwerfpamflet ter beschikking te stellen van handzaam A-5 of A-4 formaat met daarin de mogelijkheid om de contactgegevens te vermelden van de KBO-afdeling.
- Net zoals voorgaande jaren kunnen afdelingen in 2020-2021 materialen lenen bij KBO Zuid-Holland voor de inrichting van een stand of het houden van een presentatie.

---

10. VOORLICHTING- EN GESPREKSBIJEENKOMSTEN

In voorgaande hoofdstukken van dit werkplan staan al enkele voorlichting- en gespreksbijeenkomsten vermeld die de KBO Zuid-Holland de komende periode zal aanbieden aan de afdelingen in Zuid-Holland. In dit hoofdstuk worden deze en andere voorlichting- en gespreksbijeenkomsten nog eens op een rij gezet. De meeste bijeenkomsten staan o.l.v. vrijwillige gespreksleiders/voorlichters uit de provincie Zuid-Holland die zijn opgeleid door de KBO-PCOB. De coördinatie van dit aanbod is in handen van KBO Zuid-Holland (en afhankelijk van de bijeenkomst ook van KBO-PCOB).

Acties 2020-2021

Voorlichting Langer Zelfstandig Thuis. Onze deskundige verstrekt tijdens deze voorlichting allerhande informatie op het gebied van langer zelfstandig thuis wonen. Enkele onderwerpen zijn: ontbreken van voldoende aanbod goedkope huurwoningen, woonwensen zelfstandig wonende ouderen, visie op het ontwikkelen en bouwen van woningen voor ouderen, woon-zorgcomplexen en samenwerking met intramurale zorginstellingen enz. De afdeling dient te zorgen voor een vaste en loop-microfoon voor in de zaal en een kleine tafel met een stoel. Een bijeenkomst duurt ongeveer een uur.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland.

Kosten: reiskosten en presentje voor voorlichter

Voorlichting 'Veilig Thuis' en '24 uur in het leven van...'. De KBO is een campagne gestart om de veiligheid in en om huis te verbeteren. De voorlichting 'Veilig Thuis' gaat over preventieve maatregelen die men kan nemen om een veiliger huis te creëren. In de voorlichting '24 uur in het leven van....' presenteert de voorlichter acties die mensen zelf kunnen ondernemen in het kader van veiligheid. Deze presentatie duurt 1 uur. Er bestaat ook een mogelijkheid om een beroep te doen op opgeleide vrijwilligers die op verzoek huisbezoeken afleggen bij ouderen. Raadpleeg voor meer informatie de website van KBO-PCOB. De KBO-PCOB stelt gratis brochures beschikbaar en betaalt de reiskosten van de voorlichter.

Aanvragen: bij landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB

Kosten: *attentie* voor voorlichter/huisbezoeker, zaalhuur.

Omgaan met verlies. Deze bijeenkomsten gaan in op: hoe neem je afscheid, wat moet je allemaal regelen en rouwverwerking. De bijeenkomsten voorzien in een behoefte aan meer houvast en aan uitwisseling van ervaringen. Afdelingen kunnen zelf, via het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB, brochures 'Omgaan met verlies' bestellen (de prijs hiervoor is afhankelijk van de bestelde hoeveelheid).

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland.

Kosten: reiskosten en presentje voor de gespreksleider, zaalhuur.

Spreken over het levenseinde. Iedereen weet wel, daar moet ik het een keer over hebben met mijn partner, kinderen en huisarts. Helaas komt het er vaak niet van en dat is jammer. Het is heel belangrijk dat mantelzorgers, nabestaanden en/of kinderen goed weten wat de wensen zijn van de zieke of stervende. Afdelingen kunnen dialoogbijeenkomsten of lezingen over dit thema organiseren. De KBO brochure 'onmiskerbare informatie over het einde van het leven' sluit aan bij dit onderwerp.

Aanvragen: bij landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB.

Kosten: reiskosten en presentje voor de gespreksleider/voorlichter, zaalhuur en brochures (plus verzendkosten).

Ouderen in veilige handen. Naar schatting worden elk jaar 200.000 senioren slachtoffer van ouderenmishandeling. Dit kan fysiek, psychisch, seksueel en financieel zijn, maar ook verwaarlozing. Vaak is deze mishandeling het gevolg van ontspoorde zorg, maar opzettelijke mishandeling komt ook voor. Angst, schaamte en afhankelijkheid belemmeren senioren om deze mishandeling kenbaar te

maken. Voor afdelingen die intensief en interactief met het onderwerp aan de slag willen gaan, wordt de mogelijkheid geboden een themaochtend/middag over dit onderwerp te organiseren. Diverse folders over misbruik van ouderen kunnen afdelingen, zolang de voorraad strekt, rechtstreeks aanvragen bij het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland

Kosten: reiskosten en presentje voor de apotheker/voorlichter, zaalhuur, portokosten verzending folders.

Gezond Genieten. De inzet is om 'gezond genieten' te bevorderen en niet om senioren hun borrel te ontzeggen. Het is de bedoeling dat senioren, onder begeleiding van een voorlichter/gespreksleider, met elkaar in gesprek gaan over alcoholgebruik.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland.

Kosten: reiskosten en presentje voor voorlichter, zaalhuur en verzendkosten brochures.

Campagne 'wijs met medicijnen'. Het landelijk verenigingsbureau en de KNMP (brancheorganisatie van apothekers) houden een campagne over veilig medicijngebruik. KBO-afdelingen kunnen een informatiepakket aanvragen voor het organiseren van een bijeenkomst. De medicijn campagne is hoognodig. Jaarlijks worden 41.000 mensen met spoed opgenomen in het ziekenhuis door verkeerd medicijngebruik. Twee derde van de opgenomen patiënten is ouder dan 65 jaar. De helft van deze spoedopnames bij senioren had voorkomen kunnen worden. Apothekers kunnen gevraagd worden een informatiebijeenkomst te geven om verkeerd medicijngebruik te voorkomen.

Aanvragen: afdelingen kunnen via de KNMP een lokale apotheker laten zoeken in hun woonplaats voor het geven van de voorlichting. De KNMP zorgt dan voor de bijbehorende presentatiematerialen.

Kosten: reiskosten, presentje voor voorlichter en brochure.

Ouder worden in verbondenheid met anderen. Eenzaamheid bij ouderen is een groot en groeiend probleem. Een adequate aanpak van eenzaamheid of sociaal isolement is echter niet eenvoudig. Het gaat vaak om complexe problematiek. Activiteiten en projecten ter bestrijding en voorkoming van eenzaamheid en sociaal isolement hebben alleen kans van slagen indien men start met het goed signaleren en in kaart brengen van de problematiek. Afdelingen kunnen een themabijeenkomst organiseren. Voor deze bijeenkomst wordt gebruik gemaakt van een beamer en laptop. Mocht de afdeling niet in bezit zijn van deze apparatuur dan kan deze kosteloos worden geleend bij KBO Zuid-Holland.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland

Kosten: reiskosten en presentje voor de voorlichter en zaalhuur.

KBO-tablet presentatie. Voor veel senioren is werken met een tablet nieuw. Daarom organiseert de KBO samen met tabletcoaches een gratis KBO-Tablet presentatie voor afdelingen. De presentatie is voor mensen die overwegen om een KBO-Tablet aan te schaffen of mensen die nog helemaal geen toegang hebben tot internet. Er is volop gelegenheid voor het stellen van vragen. De interactieve presentatie duurt ongeveer een of twee uur en wordt gehouden op een door de afdeling georganiseerde locatie. De bijeenkomst is niet bedoeld als training, maar laat zien hoe handig een tablet is. De presentatie is naast entertainment ook gericht op zorg op afstand en langer thuis wonen, ontwikkelingen die in volle gang zijn.

Aanvragen: KBO Zuid-Holland

Kosten: reiskosten en presentje voor de gespreksleider, zaalhuur en huur beamer

Digid. Digi wordt steeds belangrijker. Voor belastingzaken, verhuizingen of het aanvragen van een paspoort. Het digitaal identificeren is veilig en handig, maar veel senioren voelen wel een drempel. De KBO organiseert daarom voorlichtingsbijeenkomsten.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland.

Kosten: reiskosten en presentje voor voorlichter en printkosten DigiD-handleiding voor de deelnemers.

Meer Bewegen. Voldoening, dat is misschien wel het mooiste wat bewegen oplevert; het fijne gevoel na een wandeling in de buitenlucht of een paar uurtjes werken in de tuin.

De KBO- gezondheidsvoorlichters maken u graag warm om meer te bewegen. Wilt u als afdeling een bijeenkomst 'Meer Bewegen' organiseren? Dan hoeft u alleen maar een locatie, laptop en een beamer te regelen. De organiserende afdeling ontvangt boekenleggers en caloriewijzers voor de deelnemers. De bijeenkomst duurt circa 2 uur.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland.

Kosten: reiskosten en presentje voor voorlichter en fysiotherapeut/beweegdocent, zaalhuur en verzendkosten materialen.

Wat zegt u? Deze themabijeenkomst richt zich op senioren die belangstelling hebben voor het thema ouder worden en gehoor. De doelstelling is om slechthorendheid te herkennen en bespreekbaar te maken. Ook wordt voorlichting gegeven over de stappen die men kan zetten als het gehoor achteruit gaat en men eventuele hulpmiddelen nodig heeft.

Een ervaringsdeskundige van de Stichting Hoormij verzorgt de lezing.

Aanvragen: bij Stichting Hoormij (www.stichtinghoormij.nl).

Voorlichting OV-chipkaart. Er is onder senioren nog steeds een behoefte aan voorlichting over het gebruik van de OV-chipkaart tijdens het reizen in bus, tram, trein en metro. Onze deskundige op dit gebied is graag bereid om in ledenbijeenkomsten informatie over de OV-chipkaart te verstrekken en vragen hieromtrent te beantwoorden. De afdeling dient te zorgen voor een microfoon, soms ook voor een beamer en laptop. Een bijeenkomst duurt ongeveer een uur.

Aanvragen: bij KBO Zuid-Holland

Kosten: reiskosten en presentje voor voorlichter

Financieel Wijzer. Als uw afdeling interesse heeft in een leerzame bijeenkomst over financiële zaken dan kunt u zelf zo'n bijeenkomst organiseren. Het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB en ABN AMRO hebben een informatiepakket samengesteld dat bestaat uit verschillende materialen waarmee afdelingen zelf een bijeenkomst kunnen organiseren.

Aanvragen spreker: ABN AMRO (Jenny Klerk) die u helpt bij het vinden van een spreker die een presentatie kan verzorgen waar u een laptop, beamer en scherm voor nodig heeft.

Kosten: presentje spreker, reiskostenvergoeding spreker á € 0,25 per km., zaalhuur.

Contactpersoon voorlichting- en gespreksbijeenkomsten: P.A.J.M. Clabbers

---

11. OVERIGE WERKZAAMHEDEN

Naast de projecten die genoemd zijn in voorgaande hoofdstukken, zijn voor het ondersteunen en versterken van onze KBO-afdelingen en voor de uitvoering van het beleid de volgende structurele werkzaamheden nodig.

- Opstellen van het tweejaarlijks werkplan
- Opstellen van de begroting
- Opstellen jaarverslag (inclusief financieel jaarverslag)
- Personeelsbeleid
- Systeem- en software beheer
- Interne contacten: algemene vergadering (2 per jaar), bestuurlijk vooroverleg (2 per jaar), bondsbestuur (6 per jaar), dagelijks bestuur (11 per jaar), contact met afdelingen (t.b.v. gerichte ondersteuning), contact met provinciale KBO's, Unie KBO en KBO-PCOB
- Externe contacten: regiocoördinatoren van de PCOB in Zuid-Holland, Bisdom Rotterdam, Provincie Zuid-Holland, Stichting Voorzieningsfonds KBO Zuid-Holland.
- Onderscheidingenbeleid t.b.v. KBO-leden die zich buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt.
- Kaderwerving. De KBO is steeds op zoek naar vrijwilligers die over specifieke kennis beschikken of vaardigheden hebben waar de KBO-organisatie iets aan heeft.

